

- підпорядкованість мікро- і мезоструктури тренування її макроструктурі, річницю циклів занять - багаторічному плануванню навантажень;

основною ланкою (об'єктом) педагогічного конструювання програм зазначається річний тренувальний цикл.

Література

1. Ішчикіна Л. Оцінка фізичного стану особового складу підрозділів пожежної охорони // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2002. – №1. – С. 55-58.
2. Михайлов В.М. Индивидуальная подготовка многоборков различной квалификации на основе использования модельных характеристик: Автореф. дис. ... канд. физ. наук. - Малаховка, 1988. - 24 с.
3. Никитушкин В.Г., Воронин М.В., Васильева Е.А. Состояние и пути разработки проблемы индивидуализации // Управление тренировочным процессом на основе учета индивидуальных особенностей юных спортсменов: Тез. докл. XIII Всесоюзной науч.-практ. конф. (Харьков, 28-31 мая 1991 г.). - Ч. I. - М., 1991. - С. 92-93.
4. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. - К.: Олимпийская литература, 1997. - 583 с.
5. Чух А.М. Індивідуалізація фізичної підготовки курсантів військового інституту Національної гвардії України: Автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту. – Харків., 1999. – 24с.

THE ASPECTS OF INDIVIDUAL PREPARATION OF THE HIGH SKILL FIRE-SPORTSMEN

Viktor LASHCH

Lviv State Institute of Physical Culture

On the basis of the key position conception of the systemic approaches, the individualization activity, the theory of optimum performance of the system of sports preparation and the control over the preparation of sportsmen are fixed.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ У ПРОЦЕСІ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЮНИХ ДЗЮДОЇСТІВ

Людмила СИДОРЕНКО

Вінницький державний педагогічний університет ім. Михайла Коцюбинського

Актуальність. Готовність борця до максимальних досягнень забезпечується високим рівнем спеціальної тренуваності, що характеризується розвитком комплексних якостей та здібностей, які визначають можливість досягнення спортивних результатів.

боротьбі. При проведенні навчально-тренувальних занять, як правило, не враховується рівень прояву творчих здібностей спортсменів, і, відповідно, немає чіткої системи у розвитку креативності. Тому не випадково при вдосконаленні різних сторін підготовленості борців засоби, методи, форми організації діяльності використовуються без спрямованого розвитку творчої активності як вищої форми пізнавальної активності.

Мета роботи - вдосконалення процесу техніко-тактичної підготовки юних дзюдоїстів на основі розвитку їх творчої активності. Ми виходили з припущення, що застосування розробленої методики, яка спрямована на розвиток творчої активності у юних дзюдоїстів, зможе значно підвищити рівень їх техніко-тактичної підготовленості.

Методи та організація дослідження. Для оцінки техніко-тактичної підготовленості були використані показники, що широко застосовуються багатьма дослідниками та описані у літературі (А.С. Пахомов,). Оцінка розвитку творчих здібностей проводилась за такими показниками: невербальна креативність (оригінальність, унікальність) – за методикою Е.П. Торренса, 1965, вербальна (кількість асоціацій, індекс асоціативності, індекс унікальності) – за методикою С. Медника, 1969.

Для оцінки взаємозв'язку між показниками техніко-тактичної підготовленості та показниками, що характеризують вербальну та невербальну креативність, був використаний парний лінійний коефіцієнт кореляції Брауна-Пірсона. Достовірність взаємозв'язку спостерігалась при $P < 0,05$, при r вище 0,325; $P < 0,01$, при r вище 0,418; $P < 0,001$, при r вище 0,519.

У групах початкової підготовки на третьому етапі досліджень (вересень 1999 – червень 2000 року) був проведений основний педагогічний експеримент, у якому брали участь дзюдоїсти 10 років експериментальної (на початку 40 осіб, наприкінці - 39) та контрольної групи на початку 20 осіб, наприкінці - 18). Встановлювався взаємозв'язок між показниками, що характеризують техніко-тактичну підготовленість, та показниками вербальної та невербальної креативності наприкінці педагогічного експерименту. В експериментальній групі визначались кількісні та якісні зміни у показниках, що характеризують фізичну та техніко-тактичну підготовленість, під впливом розробленої системи творчих завдань та методичних прийомів. У контрольній групі спортивне тренування проводилось за діючою навчальною програмою.

Крім запропонованих навчальною програмою засобів нами були використані в експериментальній групі (ЕГ) дітей 10 років завдання, що розвивають творчі здібності дітей, які в залежності від спрямованості, відносились до декількох груп: спрямованих на розвиток самостійності сприйняття, розвиток уяви та фантазії, творче мислення, розвиток різних видів пам'яті, розвиток комунікативно-творчих здібностей [1, 2].

У процесі виконання завдань кожного учня ставили в ситуацію мінімальної невпевненості поведінки, предметної збагаченості, також їм надавались зразки нестандартної поведінки. Модель креативної ігрової дії, що реалізувалась під час занять, полягала в тому, що: а) тренер вигадував ігрову подію, що містить якусь проблему, і запропонував її у грі; б) відповідно використовувалися ситуації-замісники: тренер заготовлював усілякі лінії розвитку сюжету та засоби використання їх, використовуючи у грі позиції лідера. Тому одним з основних засобів розвитку творчих здібностей, а також методом педагогічного впливу на дітей виступали рухливі ігрові завдання творчого характеру та з елементами боротьби.

Оптимізація навчально-тренувального процесу досягалась урахуванням вихідних показників фізичного розвитку, фізичної підготовленості та рівня розвитку вербальної та невербальної креативності.

В експериментальній групі було створене мікросередовище, яке мало властивості предметно-інформаційної збагаченості, було представлено зразками креативної поведінки, мінімальним ступенем регламентації поведінки, формуюче впливало на поведінкові та мотиваційні компоненти креативності.

Результати дослідження. Під час педагогічного експерименту суттєві зміни відбулися у рівні техніко-тактичної підготовленості дзюдоїстів ЕГ. На 43,2% покращився показник, що характеризує активність у нападі. В КГ також відбулось покращення результатів, однак, лише в середньому на 13,1%. В ЕГ на 68,3% зросла кількість класифікаційних груп прийомів, які спортсмени застосовували під час поєдинків. Якщо на початку педагогічного експерименту таких груп було в середньому 9,8%, то наприкінці експерименту - 16,5. За час експерименту втричі покращився показник ефективної варіативності, який свідчить про здатність виконувати отриманням виграшних балів прийоми різних класифікаційних груп. В ЕГ він зріс з 4,53 до 13,1 групи, а в КГ лише з 4,53 до 7,52 групи.

Використання розробленої методики дозволило в ЕГ збільшити кількість прийомів, які борці здатні виконувати в обидва боки з 25,6% до 74,3%. В КГ цей показник покращився з 28,4% до 35,4%.

Результативність виконання техніко-тактичних дій під час боротьби виражена через ефективність техніки нападу. В ЕГ результати покращились з 22,4% до 65,3%. Той час в КГ покращення відбулось лише з 18,7% до 26,1%.

У захисті ефективність техніки склала в ЕГ 17,3% на початку основного педагогічного експерименту та 79,4% наприкінці, в КГ 20,0% та 33,6% відповідно.

Аналіз частоти застосування та ефективності виконання прийомів різних класифікаційних груп в контрольних поєдинках показує, що в ЕГ на початку експерименту в порівнянні із кінцевими результатами юні дзюдоїсти значно частіше стали застосовувати кидки підвертанням, кидки через груди, кидки поворотом кидки сідом. Ці кидки вимагають значного прояву координаційних здібностей, здатності орієнтуватись у просторі, швидко-силових здібностей. У меншій мірі борці ЕГ стали застосовувати прийоми, які потребують прояву сили, що дає перевагу в кидках збиванням, скручуванням, різних видах звалювань.

Під час основного педагогічного експерименту під впливом розробленої методики, яка спрямована на розвиток творчої активності, відбулись суттєві зміни у показниках, що характеризують вербальну та невербальну креативність. Як і на початку педагогічного експерименту між результатами ЕГ та КГ не було статистично вірогідної різниці майже у всіх показниках, крім кількості асоціацій вербальної креативності та унікальності, що характеризує невербальну креативність, то наприкінці педагогічного експерименту статистично вірогідна різниця виявилась у всіх показниках вербальної та невербальної креативності.

Якісна оцінка показників креативності показує, що в експериментальній групі за час експерименту з усіх показників збільшилась кількість результатів, які відповіли до середнього та високого рівнів, за рахунок зменшення кількості низьких результатів. У контрольній групі позитивні зрушення відмічаються не такій мірі.

Висновки. 1. Виявлено взаємозв'язок між активністю у нападі та оригінальністю невербальної креативності ($r = 0,548$), індексом оригінальності вербальної креативності ($r = 0,632$), кількістю асоціацій вербальної креативності ($r = 0,548$).

2. Показник техніко-тактичної підготовленості – варіативність – корелює з усіма показниками вербальної та невербальної креативності (r дорівнює від 0,351 до 0,811).

3. Ефективна варіативність має тісний взаємозв'язок з показниками індексу унікальності вербальної креативності ($r = 0,678$) з кількістю асоціацій вербальної креативності ($r = 0,656$) та з оригінальністю невербальної креативності ($r = 0,423$).
4. Нами не встановлено взаємозв'язок між показниками здатності виконувати техніку у різні боки та показниками, що характеризують вербальну та невербальну креативність.
5. Ефективність техніки у нападі та у захисті тісно корелює майже з усіма показниками вербальної та невербальної креативності ($r =$ від $0,436$ до $0,678$).
6. Не виявлено суттєвих взаємозв'язків з індексом унікальності, що характеризує креативність ($r = 0,245$ - у нападі та $0,324$ - у захисті).

Література

- Богданович В.Н. Психология общих способностей - СПб.: Издательство „Питер”, 1999. — 368с.
- Савченко О.Я. Розвивай свої здібності. — К.: Освіта, 1995. — С. 38-44.

EFFICIENCY OF USE OF THE TASKS FOR DEVELOPMENT CREATIVE ACTIVITY DURING TECHNICAL-TACTICAL PREPARATION YOUNG JUDOKAS

Lyudmila SIDORENKO

Vinnitsa State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsubinsky

The purpose was improvement of process of technical-tactical preparation young judokas because of development of their creative activity. Among means the tasks were used which develop creative activity of children.

The correlation between activity in an attack and originality un verbal creatives, index of originality un verbal creatives, amount of associations verbal creatives is revealed.

ФОРМУВАННЯ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА ПРИЙМАННЯ КАРТИ І МІСЦЕВОСТІ НА ШВИДКОСТІ, ПІДБЛИЖЕНОЇ ДО ЗМАГАЛЬНОЇ, ПРИ ВИКОНАННІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ВПРАВИ У ЗИМОВОМУ ОРІЄНТУВАННІ

Людмила ПРОНТИШЕВА

Вінницький державний педагогічний університет ім. М.Коцюбинського

Ефективність результативності в будь-якому виді спорту обумовлена, перш за все, визначенням техніко-тактичних напрямків теорії і практики спортивної діяльності, розробленням резервів їх вдосконалення, використанням нетрадиційних шляхів розроблення зонаправлених засобів і вправ для розв'язання намічених завдань.